

M. Patašaus nuotr.

K.Griniaus slaugos ir palaikomojo gydymo ligoninės Vičiūnų padalinėje demencija sergantys žmonės gali gydytis ir gyventi 120 dienų per metus.

Demencija sergantiems pacientams padeda ir grožėjimasis gėlėmis

Susidūrus su negailestinga liga – demencija, kai sąmonė pamažu temsta ir suvokti pasaulį vis sunkiau, gyventi oriai pacientams padeda patyrę K.Griniaus slaugos ir palaikomojo gydymo ligoninės specialistai.

Vėjūnė INYTĖ

Lietuvoje, kaip ir visame pasaulyje, daugėja žmonių, sergančių demencija. Kad tokie pacientai galėtų gyventi oriai, o jų artimieji būti tikri, kad ligoniais bus deramai pasirūpinta, stengiasi didelę patirtį su demencija sergančiais žmonėmis turintis K.Griniaus slaugos ir palaikomojo gydymo ligoninės specialistai.

Šios ligoninės Vičiūnų skyriuje demencija sergantiems pacientams sudarytos sąlygos ne tik gyventi ir gydytis pastatuose esančiose palatose, bet ir pabūti gamtoje. Tai ir nuolatinė įvairių sričių specialistų pagalba leidžia pasiekti, kad demencija bus ilgai netemdytų nuo šios ligos kenčiančių žmonių sąmonės.

Sergančiųjų demencija daugėja. Kaune esančios K.Griniaus slaugos ir palaikomojo gydymo ligoninės direktorė Edita Jankauskienė pasakojo, kad daugėjant vyresnio amžiaus žmonių daugėja ir ligų, būdingų pagyvenusiems žmonėms.

„Viena pagrindinių vyresnių žmonių sveikatos problemų yra demencija, kuri yra susijusi su medicininės priežiūros, slaugos bei socialinės paslaugomis“, – pasakojo E.Jankauskienė.

Ligoninės vadovė sakė, kad Lietuvos gyventojų senėjimo tendencija atitinka Europos dinamiką. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2005 metais senyvo amžiaus žmonių – 65 metų ir vyresnių skaičius sudarė tik iki 14 proc. visų Lietuvos gyventojų, o pastaraisiais metais jau 19 proc.

Šiuo metu pasaulyje yra daugiau kaip 24 mln. sergančiųjų demencija, iš jų daugiau nei 5 mln. ES šalyse.

„ES šalyse demencija serga 1,73 proc. populiacijos. Lietuvoje sergamumas šia liga siekia 1,14 proc.

šalies gyventojų. Šis rodiklis mažesnis dėl galbūt nepakankamos diagnostikos“, – pasakojo E.Jankauskienė.

Atsižvelgiant į visuomenės amžių tikėtinas demencija sergančiųjų skaičius Lietuvoje 2025 metais sieks apie 59 tūkstančius, o 2050 metais – daugiau kaip 77 tūkstančius. Prognozuojama, kad 2050 metais demencija sirgs 3,67 proc. Lietuvos populiacijos.

Šie rodikliai atskleidžia, kad demencija sergančiųjų skaičius didėja, ateityje pagalbą teikiančios įstaigos turės didinti pacientų vietų skaičių.

Sąlygos tapo kur kas geresnės. Reikia ne tik planuoti, kad ateityje demencija sergančių žmonių bus daugiau, bet jau dabar tokiems ligoniams suteikti kokybiškas paslaugas.

K.Griniaus slaugos ir palaikomojo gydymo ligoninės Vičiūnų padalinio vadovė Aurelija Būdienė pasakojo, kad anksčiau demencija sergantys žmonės, nepaisant, kaip stipriai pažengusi ši liga, būdavo prižiūrimi ir gydomi visi drauge.

„Pastebėjome, kad tai nėra gerai. 2016 metais, atlikus mūsų pastatų rekonstrukciją, atsirado galimybė atskirti tuos pacientus, kurie norėtų išeiti į lauką, pasi vaikščioti, pasėdėti ant suolo, pakvėpuoti grynu oru, pasidžiaugti žydinčiomis gėlėmis, nuo tų, kurie slaugomi tik palatose“, – pasakojo A.Būdienė.

Taip viename ligoninės Vičiūnų padalinio pastate atsirado 13 lovų palatose, o dar 17 vietų įkurti atskirame nedideliame name, kurio gyventojai gali saugiai jaustis ne tik pastate, bet ir išėję į kiemą.

Dirba profesionalų komanda. A.Būdienė pasakojo, kad dėl demencijos kenčiantys žmonės dažnai serga širdies ir kraujagyslių, plaučių bei kitomis ligomis, neretam diagnozuotas ir diabetas. Todėl gydymo įstai-

je suburta profesionali įvairių sveikatos priežiūros specialistų grupė.

„Paslaugas individualiai pagal kiekvieno paciento poreikį teikia sveikatos priežiūros specialistai – gydytojai, bendrosios praktikos slaugytojai, slaugytojų padėjėjai, socialiniai darbuotojai, kineziterapeutai, masažuotojai, medicinos psichologai, dvasiniai asistentai, savanoriai.

„Kadangi demencija sergantys žmonės labai jautrūs bet kokioms permainoms, stengiamės, kad su jais dirbtų tie patys specialistai“, – pasakojo A.Būdienė.

Už paslaugas moka valstybė. K.Griniaus slaugos ir palaikomojo gydymo ligoninės Vičiūnų padalinėje demencija sergantys žmonės gali gydytis ir gyventi 120 dienų per metus. Galima pasirinkti, ar ligoninėje būti iš karto visą šį laiką, ar praleisti po keliasdešimt dienų skirtingu metu. Čia laukiami Kauno ir Kauno apskritys gyventojai. Slaugos ir palaikomojo gydymo paslaugos apmokamos ligonių kasų iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšų.

Į ligoninę žmonės patenka ne atsitiktine tvarka. Siuntimą į įstaigą išrašo šeimos gydytojas ar gydantis gydytojas, jei pacientas atvyksta iš stacionaro. Taip pat pacientai privaloma užregistruoti elektroninėje registravimo sistemoje: <http://www.kaunas.lt/sveikata/slauga>.

Buria nedideles grupes. Šios ligoninės Vičiūnų padalinio slaugos administratorė Raimonda Juozapavičienė pasakojo, kad bendravimas su pacientais ir jų artimaisiais prasideda vos peržen-gus gydymo įstaigos slenksčių.

„Pirmasis pokalbis visuomet įvyksta su ligonį atlydėjusiais artimaisiais: suteikiama informacija, pasidalijama kontaktais, atsakoma į dominančius klausimus, jie paskatinami bendradarbiauti visos slaugos ir gydymo proceso metu. Visuomet siekiama ieškoti bendrų sprendimų, tenkinančių ligonių ir jų artimųjų lūkesčius“, – sakė R.Juozapavičienė.

Slaugytojai ir slaugytojų padėjėjai padėti pacientams pasirėngę ištiesią parą.

Slaugytojai ir slaugytojų padėjėjai pagelbėti demencija sergantiems pacientams pasirėngę ištiesią parą.

„Demencija sergantiems žmonėms reikia padėti ir persirengti, ir nusiprausti, ir pavalgyti, išgerti vaistus. Tačiau labai svarbus yra ir bendravimas. Pusryčiaujame, pietaujame ir vakarienaujame vienoje bendroje patalpoje. Jei kuris senelis pamiršta, kaip laikyti šaukštą ar atsigerti, o kitas tai daro, tokį pat veiksmą ima kartoti ir kaimynas“, – pasakojo R.Juozapavičienė.

Įvairūs seansai, kurie padeda lavinti motoriką, vyksta nedidelėmis grupėmis. Kasdien skiriamas patalpoje ar lauke vyksta mankštos.

„Labai svarbu, kad žmonės nejaustų antipatijos vieni kitiems, todėl grupės sudaromos taip, kad visi jaustųsi kuo patogiau. Nereikia pacientai silpnai girdi, todėl reikia žinoti, kurie tai, ką sako specialistai, supranta iš lūpų judesių, su kuriais tiesiog reikia kalbėti garsiau“, – pasakojo R.Juozapavičienė.

Rado būdą bendrauti. Kad pacientai jaustųsi lyg namuose, kad nepanirtų į depresiją, skiriamas patalpoje eksponuojami jų pačių sukurti piešiniai ar kiti rankdarbiai, rengiamos įvairios nedidelės šventės.

„Nuo gegužės mėnesio iki rudens jie gali mėgautis buvimu lauke, pastato kieme, gamta suteikia teigiamų emocijų, ir tai labai svarbu“, – pasakojo R.Juozapavičienė.

Koronaviruso pandemija apsunokino ir ligonių, ir jų artimųjų gyvenimą. Kai aplankyti ligonių

nebuvo galima, rasta kita išeitis. Ligoniniai su artimaisiais galėjo ir dabar gali bendrauti nuotoliniu būdu naudodamiesi planšetiniais kompiuteriais. Naudotis jais padeda ligoninės personalas.

Atsimena geras emocijas. Emocinės pagalbos reikia ne vien ligoniams, bet ir jų šeimos nariams.

„Žmonės, kurių artimieji guli slaugos ligoninėje, dažnai jaučia bejėgiškumą, kaltę, kad ko nors dėl jiems brangių žmonių nepadarė, apmaudą, kad patys negali pasirūpinti sergančiais arba nesugeba įvertinti realios situacijos, nesuistaiko su nustatyta diagnoze ir tikisi tokių gydymo rezultatų, kurių pasiekti tiesiog neįmanoma“, – pasakojo A.Būdienė.

Ligoninės personalui kalbant su pacientų artimaisiais, būnant atviriems, suprantant vieniems kitus, išsakant nuogąstavimus, raginant būti geranoriškesniems savo sergantiems artimiesiems galima pasiekti geresnių rezultatų.

Nepaisant sunkaus darbo, ligoninės personalas ir pacientai drauge patiria ir malonių emocijų.

„Nemažai pacientų pas mus atvyksta ir gydomi, gyvena kasmet. Jie sako, kad prisimena, kaip jiems čia buvo gera. Tokie atsiliepiami mums yra nepaprastai malonūs. O didžiausias atpildas yra tada, kai mūsų skyrių žmonės palieka nepablogėjusios būklės“, – sakė R.Juozapavičienė.